

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.802/2022/6.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

Dr. Stark Marianna bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda (cím1, ügyintéző: dr. Kovátsits László ügyvéd)

Az alperes:

Kiegyensúlyozott Médiaért Alapítvány (1134 Budapest, Rózsafa utca 13-17.)

Az alperes képviselője:

Staudt Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Staudt Gábor
ügyvéd

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.898/2021/5/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 33.P.21.019/2021/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára 70.000 (hetvenezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az Országgyűlésben név országgyűlési képviselő 2021. február 22-i napirend előtti felszólalására a felperes – Magyarország Kormánya nevében, mint a Miniszterelnöki Kabinet Iroda államtitkára – észrevételt tett. Erre reagálva az alperes (kiadó) weboldalán „Meddig kisnyilasozhat még a korábban a képviselőkn sárga csillagot kereső felperes?” című cikk (a továbbiakban: cikk) szerint „A hétfői napirend előtti felszólalások során név1 propaganda államtitkára, felperes ismét átlépte a jóízűs legelemibb határát, amikor névnek, a Jobbik miniszterelnök-jelöltjének válaszolt. A zsidó származását nyíltan vállaló, a Holokauszt áldozatairól a gettó bejáratánál is megemlékező jobbikos politikust egy agresszív nyilashoz hasonlította, csak azért, hogy bebizonyítsa, hogy név2 áll az ellenzék mögött. A cikk idézte a felperes felszólalásából a következő kijelentését: „Azzal, hogy az „őszödi szemkilövető” összetákolta a baloldali koalíciót, jól láthatóan kialakult egy munkamegosztás is a baloldalon és ebben a Jobbikra és személy szerint Önre, az agresszív nyilas vagy agresszív ávós szerepét osztották, akinek semmi más dolga nincsen, csak gyűlöletet gyűjteni, gerjeszteni még ott is ahol korábban nem volt.”

[2] A szerző sérelmezte, hogy a felperes kijelentésére a házelnök nem reagált, nem vette védelmébe az Országgyűlés méltóságát és tekintélyét. Majd azzal folytatta: „Hogy mennyire ízléses lenyilasozni egy olyan embert, akinek a felmenője Auschwitzban lelta a halálát, az senki számára nem lehet kérdés, ugyanakkor lapunk írásban fordult az Országgyűlés sajtóirodájához, hogy lesz-e következménye felperes újabb, a holokauszt áldozatait gúnyoló, de emléküket mindenképpen degradáló kirohanásának. 2019-ben például sárga csillagokat keresett az ellenzéki képviselőkn. „Hol vannak most a sárga csillagok? Látok kitűzőket, de nem látom a sárga csillagot – fogalmazott akkor a párt politikus.”

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[3] A felperes keresetében kérte megállapítani: az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát, mivel a cikkben valótlanul állította, hogy a felperes újabb, a holokauszt áldozatait gúnyoló, de emléküket mindenképpen degradáló kijelentést tett. Kérte az alperes kötelezését megfelelő elégtétel adására, 1.000.000 forint sérelemdíj és késedelmi kamatai megfizetésére.

[4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a sérelmezett közlés nem tényállítás, azzal csupán okszerű következtetésen alapuló véleményét fogalmazta meg. Vitatta a sérelemdíj jogalapját és összecszerűségét is.

Az első- és másodfokú ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította: az alperes azzal, hogy a cikkben azt állította, hogy a felperes újabb, a holokauszt áldozatait gúnyoló, de emléküket mindenképpen degradáló kijelentést tett, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest megfelelő elégtétel adására, valamint 500.000 forint sérelemdíj és késedelmi kamatai megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[6] Az elsőfokú bíróság indokolása szerint a sérelmezett kijelentés véleménynyilvánításba burkolt tényállítás. Kifejtette: a közéleti szereplő felperessel szembeni véleménynyilvánítás sem lehet indokolatlanul bántó vagy sértő, továbbá valós alapokon kell nyugodnia, olyan kijelentéseken, amelyeket a felperes tett és azok alapján a formális logika szabályai szerint a vélemény levonható.

[7] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes név irányába véleményt fogalmazott meg azzal a kijelentésével, hogy „Önre az agresszív nyilas vagy agresszív ávós szerepét osztották”. Ez a közlés azonban nem értelmezhető az alperes által állított tartalommal, miután nem a holokauszt áldozatait gúnyolta vagy az emléküket degradálta önmagában azért, mert névnek személyes tragédiája a holokauszt. Ezért a sérelmezett kijelentés a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi. V. törvény 2:45. § (2) bekezdése alapján sérti a felperesnek a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

[8] Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértést megállapította, az alperest kötelezte elégtétel adására, valamint a mérlegeléssel megállapított 500.000 forint sérelemdíj és kamatai megfizetésére; ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[9] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a teljes keresetet elutasította; egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[10] A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a sérelmezett közlés véleménynyilvánításba burkolt tényállításnak minősül.

[11] A másodfokú bíróság kiemelte: a sérelmezett közlést a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh) meghatározott szempontrendszer szerint kell megítélni. Ennek során figyelemmel kell lenni arra is, hogy a Ptk. 2:44. § (1) bekezdése alapján a közéleti szereplők személyiségi jogvédelmére részben eltérő rendelkezések vonatkoznak. Az Alkotmánybíróság által felállított mérce alapján az értékítélet és a személyes meggyőződést közvetítő vélemény mindaddig, amíg összefüggésben áll a közüggyel és nem gyalázkodó, attól függetlenül élvezzi a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatokat tükröz. Ugyanakkor a

közügyeket érintő, azonban hamisnak bizonyult tényállításokat a véleményszabadság akkor sem oltalmazza, ha a tényt állító, híresztelő személy jóhiszeműnek minősül.

[12] A másodfokú bíróság indokolása szerint, az alperesnek a felperes 2019. február 19-i és 2021. február 22-i parlamenti felszólalásai értékelése alapján az a véleménye alakult ki, hogy a felperes ezekkel a holokausz áldozatait gúnyolja, az emléküket degradálja. Ennek az egyéni véleményalkotásnak, a felszólalások alperes általi értelmezésének a helyessége, az, hogy az azokból levont következtetés helytálló álláspontot tükröz-e, a bíróság által nem vizsgálható. Az ugyanis, hogy az alperes a sérelmezett kijelentést gúnyolódásnak, degradálásnak vélhette-e, objektív szempontok szerint nem ítéltető meg. A bírói gyakorlat következetes jogértelmezése szerint – amely az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatán és az alkotmánybírósági határozatokban kifejtett állásponton alapul –, közéleti vita esetében a véleménynyilvánítás szabadsága az átlagosnál jóval tágabb körben érvényesül. Az értékítéletre, az egyén személyes véleménynyilvánítására a véleménynyilvánítás szabadsága minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy a kifejtett vélemény értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul. Közéleti vitákban a vélemény lehet erősen túlzó, sőt meglepő, meglepő, meglepő vagy kifejezetten szélsőséges is, ez ugyanis önmagában nem zárja ki a jogi védelmet. Kizárólag az öncélú gyalázkodás, a valótlan és sértő, érdemi tényállítások adnak ilyen esetben alapot személyiségi jogsértés megállapítására.

[13] A másodfokú bíróság megítélése szerint a sérelmezett közlésével az alperes a felperes parlamenti felszólalásaihoz kapcsolódó értékítéletét fogalmazta meg, az nem tartalmazott öncélú, a közügyek vitatásán túli közlést. A kifejezőmódja pedig mentes a megalázó, bántó, sértő kifejezések használatától.

[14] A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[15] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását. Megsértett jogszabályként a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdését, a Ptk. 2:43. § d) pontját, a Ptk. 2:44. §-át, a Ptk. 2:45. § (1)---(2) bekezdését, a Ptk. 2:51. § (1) bekezdését, a Ptk. 2:52. §-át, a Pp. 369. § (3) -bekezdés a) -d) pontját jelölte meg. Hivatkozott arra is, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Kúria Pfv.IV.21.456/2018/7. számú határozatától, illetve a BDT2012. 2653. számú eseti döntéstől, valamint sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) és (4)-(5) bekezdését, az Alaptörvény 28. cikkét, a 7/2014. (III. 7.) AB határozatot, az Abh-t és a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatot.

[16] Felülvizsgálati álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a másodfokú bíróság jogszabályt sértve mérlegelte felül azt. Állította, hogy az elsőfokú bíróság okszerűen értékelte a bizonyítás eredményét, az érdemi döntése helyes jogi következtetéseken alapul.

[17] Hangsúlyozta: a másodfokú bíróság azt ugyan helyesen ismerte fel, hogy az Abh-ban rögzített vizsgálati szempontrendszer jelen eljárásra irányadó, azonban – ennek ellenére – a sérelmezett közlés vizsgálata és megítélése során helytelen következtetésre jutott. Nem vette figyelembe, hogy a magasabb bírósági kötelezettség a közzsereplők esetében sem feltétlen.

[18] Vitatta a másodfokú bíróságnak azt a jogértelmezését, hogy nem vizsgálható a sérelmezett közlés valóságtartalma. Állította, hogy a felperes kijelentésének nincs negatív erkölcsi töltete, nem gúnyolódó, nem degradáló. Ezért a felperes parlamenti felszólalása során, egy politikai vitában névre tett közlése nem értelmezhető oly módon, hogy őt nyilasnak

vagy ávósnek tartja. Emiatt nem vonható le okszerűen olyan következtetés, hogy a felperes „a holokauszt áldozatait gúnyoló, de emléküket mindenképpen degradáló kirohanást” intézett, vagyis antiszemita.

[19] Hangsúlyozta, hogy a bírósági gyakorlat szerint véleményként tényből tényre következtetés is megjelenhet, ez azonban a közérdeklődésre számot tartó, közszereplőt érintő megszólalás esetén is csak akkor élvezi a véleménynyilvánítás szabadságát, ha az alapul szolgáló tények valósak, és a következtetéshez vezető logikai kapcsolat nem okszerűtlen. A kifogásolt közléseket szövegkörnyezetükre és a fenti szempontokra figyelemmel kell értékelni. A másodfokú bíróság ezeket a szempontokat nem vette figyelembe, ezért a megjelölt jogszabályokat sértve állapította meg a jóhírnévhez fűződő személyiségi joga megsértésének hiányát.

[20] Az alperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira hivatkozással.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát. A jogerős ítéletnek az alperessel szemben a keresetet elutasító rendelkezése felülvizsgálattal nem volt támadott.

[22] A Kúria a jogerős ítéletet a fentiek figyelembevételével a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálta és ítélte meg a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát.

[23] A felülvizsgálati kérelem alaptalan a következők szerint.

[24] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (4) bekezdés értelmében a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.

[25] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése kimondja, hogy a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

[26] A Ptk. 2:44. § (1) bekezdése szerint a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja; azonban az nem járhat a magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

[27] A peres felek egyezően adták elő, hogy a felperes közéleti szereplő, az alperes a sérelmezett közlést a felperesnek az Országgyűlés plenáris ülésein, közügyekben elhangzott felszólalásai alapján fogalmazta meg [Pp. 266. § (1) bekezdés]. A felperes felülvizsgálati kérelmében a sérelmezett közlés értékítéletként (véleményként) történt minősítését vitatta, ezért a felülvizsgálati kérelemben kifejtettek alapján az eldöntendő jogkérdés a közlések tényállításként vagy véleményként való megítélése volt.

[28] Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülése tárgyában meghatározta a politikai vitákban elhangzó állítások megítélésének szempontrendszerét és kiemelte: az ennek keretében megfogalmazott tényállítások meghatározása nem történhet önmagában a bizonyíthatósági teszt köznapi értelemben vett automatikus alkalmazásával, azaz nem szorítkozhat kizárólag a vizsgált kijelentés szó szerinti tartalmának értékelésére. A közügyek intenzív vitájában résztvevők jogi felelősségre

vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen, objektív módon cáfolhatók. A vitatott kijelentés értékelését arra is figyelemmel kell elvégezni, hogy a kijelentés milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára. Arra is figyelemmel kell lenni, hogy míg vélemények esetében a hamisság bizonyítása értelmezhetetlen, addig a bizonyíthatóan hamis tények önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt {3112/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [27]-[32], 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [38], 3107/2018. (IV. 9.) AB határozat, Indokolás [28]-[29], 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [45], [48]-[49]}.

[29] A Kúria – az Alkotmánybíróság által a jelen ügyben alkalmazott jogszabályok által érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel elvégzett értelmezése alapján – egyetért a másodfokú bírósággal abban, hogy a sérelmezett közlés nem tényállítás. A sérelmezett kijelentés – a cikk tartalma alapján, azt szövegösszefüggéseiben értékelve – a felperes 2019. február 19-i és a 2021. február 22-i parlamenti felszólalásait értékelő, azokon alapuló, közügyben kinyilvánított, - szélsőséges – politikai véleménynek minősül. A közlés körülményeiből megállapíthatóan a szerző azt is sérelmezi, hogy a házelnök nem intézkedett a felperes kijelentése miatt, mivel értelmezése szerint azzal a holokauszt áldozatait gúnyolta ki. A szerző – az előválasztáshoz kapcsolódó közéleti vitában – a saját (negatív) értelmezését fogalmazza meg a felperes felszólalásáról, amelyet abból a tényből vezetett le, hogy a felperes azt mondta névre, hogy „Önre, az agresszív nyilas vagy agresszív ávos szerepét osztották.” Annak megítélése, hogy ez az értelmezése helyes vagy helytelen, a felperes szándékától eltérő tartalmú-e, személyiségi jogi perben nem vizsgálható. Azzal a szerző kétségtelenül erőteljes kifejezésekkel, a felperes kijelentési miatt fejezte ki az elmarasztaló véleményét.

[30] A felülvizsgálati kérelemben megjelölt ítélőtáblai határozatban kifejtett álláspont a Kúria ítélkező tanácsát a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogkérdésben nem köti, míg a Kúria Pfv.IV.21.456/2018/7. számú határozata azért nem irányadó, mert más az ügy tényállása, illetve abban az ügyben valós tény hamis színben való feltüntetését ítélte meg a Kúria.

[31] Mindezeket tekintetbe véve az adott esetben a Kúria úgy ítélte meg, hogy az alperes a közéleti vita körébe tartozó témában ténybeli alappal (a felperes felszólalásai) rendelkező véleményt formált, amely nem lépte túl a szabad véleménynyilvánítás megengedett határait, mivel a politikai véleménynyilvánítás keretén belül közszereplőre tett túlzó kritikai megfogalmazások is a véleménynyilvánítás szabadságának a védelme alatt állnak.

[32] Mindezekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelem alapján vizsgált jogszabályokat, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[33] 2013. évi V. törvény 2:45. § (1) bekezdés, 2:44. § (1) bekezdés
Alaptörvény IX. cikk (1) és (4) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[34] A politikai véleménynyilvánítás keretén belül közszereplőre tett túlzó kritikai megfogalmazások is a véleménynyilvánítás szabadságának a védelme alatt állnak. A közszereplőt érintő politikai vélemény tartalmának, helyes vagy helytelen voltának a vizsgálata meghaladja a személyiségi jogi per kereteit.

Záró rész

[35] A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 82. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes által felszámított, a jogi képviselével felmerült

ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

[36] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) és (3) bekezdése alapján megállapított és az Itv. 62. § (1) bekezdés *f*) pontjai alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak megfizetni. Tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie, az illeték megfizetése az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a kúriai ügyszámot, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. A Kúria figyelmezteti a felperest, ha az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerinti késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[37] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2023. február 15.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró